

Gazet'a esse regulatu de 2 ori, si F'óica una data pe septemana, ad. Mercuria si Sambet'a. — Pretiulu loru este pe 1 anu 10 f., pe diumetate anu 5 fr. austr. in l'aintrulu monarchiei. Pentru tieri straine 15 f. pe unu anu séu 45 doidieleri, or 3 galbini si 3 doidieleri mon. sunat'oria. Se prenumera la t'ote posteles c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondenti. Pentru serie „petit“ se ceru 8 cr. val. aust. Taps'a se cere inainte.

Nr. 36.

Brasiovu, 3. Maiu 1861.

Anulu XXIV.

Telegramulu Gazetei.

Posta, 14. Maiu 10 óra dimiúti'a. Eri tienú Deacu cuventareá aseptata. Punctele principale fura acestea: Pana candu nu se intregéace diel'a, nu póte fi vorba de legislatiune si coronare. Dep'ina egalitate de dreptu. Deplina folosire a drepturilor civile. Nici o deosebire a relegiuniloru si nationalitatiloru. Coama.

Inca odata se ne reculegemu.

(Fine din Nrulu tr.)

Totusi trebue se simu reconoscatori si catra romanii din alte comitate, cum Clusiu, Turd'a, Huned'ora, Doboc'a si pe lunga acesteá episcopului, capitulului si clerului dela Gherl'a, ca au avutu asemenea barbati'a de a cere congregatiune formala, eara ceea ce s'a facutu acum, au reconoscutu numai cá provisoriu. Multiamimu clerului dela Gherl'a ca au infruntatu órb'a cotezare a unoru romani scurtu vedietori.

Romanii din districtulu Cetatii-de-p'etra luera cu bunu tactu; ei ne dau óresicare garantia pentru conservarea si prosperarea nationala. —

Romanii din comitatele Solnoculu de midilocu si Crasn'a au fostu aruncati cu totulu in umbra. Ci acum tréca mérga, cu alta ocaziune va fi multu mai bine.

Comitatulu Cetatii-de-balta. Multu ne miraramu de puçinulu rezultatu, nu in alegeri, ci in o representatiune mai numerosa de romani in acelu comitatu, unde romanii facu 3/4; si totusi intielegintia relative asia puçina! —

Comitatulu Albei-de-sus. Pe catu de fina tactulu supremului comite, pe atal'a de puçini romanii de capacitate. Ce e dreptu, ca ungunii din acelu comitatu inca nu ne dau vreo sperantia extraordinaria de genii politici si de talente administrative. Voimu se dicemu, ca acestu comitatu in timpii trecuti a fostu unulu din cele mai parasite ai mai vitregu administrate; insa si impartiel'a lui nu mai are parche in t'ota monarchi'a si dóra in t'ota Europ'a *).

Incolo sufletulu acelu comitatu a fostu pana acum cont. Haller, celu atatu de bine cunoscutu din revolutiunea dela 1848/9, carele pentru acuma s'a facutu unu omu de minune prietinosu catra t'ota omeniamea, prin urmare si catra — romani.

In districtulu Fogarasiului cris'a politico-nationala inca totu mai domnesce. Judecandu dupa jurnalele ungueresci si sasesci, apoi ungunii de aici se tienu pana acum in t'ota privint'ia invingatori, eara temeiuulu celu mai mare alu triumfulu loru ilu punu in acea impregiurare, ca vreo trei sute boieri romani aru fi tienutu cu ei. . . . In momentele candu scriemu acesteá, Dn. consiliariu Ioanu Alduleanu se afla in calitate de comisariu gubernialu in Fogarasiu. Cá ce rezultatu va avea activitatea Dsale, vomu aflá preste puçinu.

Ceea ce scimu deocamdata este, ca decursulu lucrurilor din districtulu Fogarasiului a lasatu cea mai neplacuta impresiune in toata romanimea transilvana; astadi nu este romanu de ceva capacitate, carele se nu'si aiba cautatur'a indreptata la tíera Oltului. — Portarea boieriloru de acolo a inveninatu inimele totoruru si totuodata a readusu in uemoria acelu secolu bogatu de blastame, intru carele boierii din pamentulu Fogarasiului se alaturaseru la legea calvinésca **). — Tocma citimu in Kronstädter Zeitung din 8. Maiu unu articulu fórte muscatoru indreptatu asupra corespondintelui dela Fogarasiu in Gazeta Nr. 30 si 31. Póte fi ca vomu mai reveni la acelasu.

Preste acést'a ungunii mai voru se afle si o despretiuire personala in portarea unoru romani catra densii. Se intielege ca trufi'a ungueresca inca 'si are aici partea sa. —

Nasaudulu. Nu ne place a crede la faim'a ce s'a latitu ca o coteri'a straina intrigantia de profesiune de ani siesa sute, ar' lucrá pe sub mana, cá acelu districtu nicidecum se nu se constitué. —

In scaunele saso-romanesce. Scandalulu celu mai mare este candu audi dicundutise, ca ceea ce ti se da, este din gratia si ca se da numai cá la sasi, eara nu cá la romani. —

Din Secuime. Oriunde pintre secuú locuescu si romani, acestoru din urma le merge totu cá in comitatele tare amestecate. Nu potemu dice ca romanii ar' fi fostu tractati reu séu bajocoriiu cu ocaziunea restaurariloru, din contra fruntasii loru fuseru postiti a luá parte la nouele actiuni politice, au fostu si alesi ici colo. Totu ce lipsece este increderea.

*) Ori ce se va alege de Transilvani'a, aceea si in sa de o impartiel'a cu totulu noua are trebuintia cu totulu imperativa.

**) Istori'a biser. alui Petru Maiora, Cronica lui G. Sincai, Acte si Fragmente dela Tim. Cipariu.

Resumare.

Adunarele tienutale privite cá seóla practica fusera de fórte mare folosu pe — viitoru.

Pentru timpulu de faci'a aceleasi adunari au datu romaniloru unu numeru óresicare de amplotiati din sinulu loru, — (dintre carii in sa unii se si retraseru la o parte). Ci romanii cunoscú in acést'a numai unu folosu de a doua categoria. Statorirea de principii, dupa care se se asigure viitorulu nationalitatii nóstre a remasu preste totu in grija unei camere legislative séu mai bine constitutive. Pana atunci romaniloru leau remasu numai protestele.

Adunarele de tienuturi au mai inmultitu numerulu acelora, carii ceru mereu unu congresu nationalu. Intr'aceea grija de viitorulu limbei nationale a crescutu si s'a indoitu din ceea ce fusese pana pe la Aprile.

Ungurii din partea loru au se multiamésca lui Dumnedieu, ca cu participarea romaniloru la adunarele tienutale densii au scapatu — celu puçinu astadata — de „Kortessii“, de capete sparte si mani rupte. Portarea romaniloru — (afara de prea puçine exceptiuni pe unde a jucatu rol'a spiritulu de machine) a fostu ecsemplara, seriósá, intielépta, prin urmare impuítóre. B.

Restaurarea comitatulu Cetatea de Balta (Küküló)

Sanmartinu 24. Aprile.

Dupa conferiat'ia preliminarie care s'a tienutu in Bania, in se la care precom sciu n'a luat parte nici unu romanu, se emise unu ordinatiune cu datulu 15. Aprile, Nrulu pr. 7, priu care se insarcinéza un'a comisiune stat'oria din 2. pre aiurea din trei membrii, care am'itandu din satu in satu se aléga in contielegere cu comun'a cate unu deputatu la adunarea comitatense, din unele si cate doi; acetia dupa instruetiunea comisiunei aveau de a se infacisiá la Dicsó-Sanmartinu pre lunga nobilii de mai inainte, cari cu totii aveau dreptu de a luá parte. Adevverulu e, ca mai multe comune neavendu incredere in comisiune si vediedu ca legea electorale nu se lie de temelii in alegerea deputatiloru comunali, nu au voitu a primi numit'a comisiune, ci conformu legei electorale ducunduse cu totii cari s'au sciutu a fi indreptatitii, au radimatu in diu'a de antania murii Sanmartinului si in a 2-a s'au intorsu la casele sale, ca-ci numai aceia potura intrá in sal'a comitatulu si prin urmare a fi membrii comitetulu permanentu, cari erau prevediati cu testimonia dela numit'a comisiune. Decursulu fu asia:

Luni in 22. l. c. pornindu Illustr. Sa Dn. comite supremu conte Lupu Betlen din Bahnea loculu resiedintiei sale, insocitu de unu banderiu de calareti magiari catra loculu adunarei comitatense in Dicsó-Sanmartinu fu intimpinatu, la Gálfalau de aristocrat'ia si nobilimea intregulu comitatu, si unu alu doile banderiu de calareti prevediati cu flamuri tricolóre cu vorbiri fórte liberale si neincetate éljenuri.

Romanii fiindu parte chiamati, cate unulu din totu satulu, parte veniti din curiositate mai alesu preotimea si inteligent'ia sau adunatu intr'unu numeru mare sub flamur'a nationala romana si au primitu pe Illustr. cu unu marsiu romanescu esecutatu de band'a din Blasiu si cu o vorbire rostita in limb'a romana de catra D. Blasianu profesoru in Blasiu, prin care intra altele recomandá Illustr. Sale reconóscerea drepturiloru nationale si a limbei romane de limb'a oficiósá intocma cá cea magiara, la care D. com. supremu cu parere de reu ca nu se póte esprime in limb'a romana, ia respunsu in limb'a magiara promitiendu, ca va face totu ce i sta in putere pentru romanii acestui comitatu.

Dupa aceea D. com. s. trasa la cortelulu destinat, de unde fiindu invitatu prin o deputatiune mista a intratu in cas'a comitatulu intru neincetate éljen si se traiésca. Dupa ce Dn. com. s. prin o cuventare dechiara adunarea de deschisa, a pasitu la constituarea adunarei denumindu unu vice-comite, unu procuroru si unu notariu, toti magiari, pana la alegerea amplotatiloru.

La acést'a au ridicatu cuventu Ioane Órosz in limb'a romana pretiendiendu, cá se se denumésca si din partea romaniloru unu notariu, cá se se póte protocolulu siedintieloru si in limb'a romana, D. comite s. au denumitu numai decatu pe numitulu vorbitoriu de v. notariu, in se domniului vroindu a lua parte la t'ote desbaterile siedintiei au re-

signatu denuminduse apoi in locui D. Basiliu Bianu. Dupa aceea au facutu D. comite supremu proiectu pentru alegerea comisiunei permanente statorindu numerulu din 260 de membri, ale caroru nume se citira si cu aceea dechiară siediñt'ia pana dupa prandiu de inchisa.

La 2 ore dupa prandiu deschidendu D. comite s. de nou siediñt'ia au dechiaratu comisiunea permanenta proiectata de domniului de alésa si dupa aceea cetinduse decretulu de denumire au depusu juramentulu.

D. Ioane Russu ridicandu ouventu in limb'a romana radiamatu pe bas'a dreptatii, egalitatii si a fratietatii, mai incolo pe diploma si re-scriptulu imperatescu din 20. Octobree 1860 au aretatu nemultiamirea romanilor, cari facu cea mai mare parte a acestui comitatu, fiindu intra 260 de membri ai comisiunei permanente numai 48 romani denumiti. Au pretinsu totuodata, cá numerulu romanilor se se inmulteasca la numeru egal cu al fratiloru magiari, rezervandusi dreptulu de a dá in diu'a urmatóre numele romanilor, cari au se se priméscá de membri ai comisiunei.

Dupa ce aceste pretensiuni se luara la protocolu denumi, D. com. sup. doue comiteturi, unulu din 26 individi intra cari si cinci romani pentru candidarea amplotiilor, eara cealaltu din 17 individi, intra cari si doi romani, pentru pregatirea instructiunei denumitiloru amplotiati comitatensi si cu acésta s'au inchisu siediñt'ia.

Eri dupa deschiderea siediñtiei si verificarea protocolulu luara ouventu Ioane Russu, si pe lunga unu protestu statatoriu din 7 puncte subscrisu de vr'o 79 romani inteligenti, celu vomu vedé in Fóie, au datu consignatiunea romanilor de a se lua in comisiunea permanente, dechiarandu totuodata, ca fratii magiari numai atunci voru puté contá pe adeverat'a fratietate si sinceritate a romanilor, daca voru recunósce dreptulu nationalitatii si alu limbei romane; si pe lunga tóte ca pretensiunile romanilor fura aperate si din partea D. Ioane Pinciu si Basiliu Bianu, D. protopopu Fogarasi si D. profesoru Blasianu, totusi comisiunea nu vroi a se invoi la inmultirea numerulu de 260 nici a reduce numerulu magiarilor la numeru egal cu alu romanilor pana la alta adunare. Dupa aceea sau cetitu proiectele ambeloru comiteturi, alu caroru resultatu fu, ca intra oficialii comitatulu de 70 individi se denumira si 11 romani, precum Dn. Iosifu Siultiu de vice-comite, Basiliu Moldovanu de vice-notariu, Davidu Almasianu de vice-procuroru, Vasilie Bianu si Ioane Orosz (Russu) de judi secundari (szolgabirae), Teodoru Ládai si Nicolae Papu de rectificatori, Ioan Pinciu si Alexandru Darabantu de asessori la forulu generalu, Nicolae Moldovanu si Samuile Ratiu la forulu partialu. Proiectulu comitetulu de instructiune facutu in contra opiniunei aceloru doi romani fú pasirea pe terenulu din 1848 cu delaturarea legiloru austriace si diplomei imperatescu din 20. Octobree 1860, care proiectu se primi de catra adunare cu neincetate éljen. Comitatu de instructiune avú insarcinare de a luá la desbatere in siediñt'ia inchisa adres'a comitatulu Clusiu in privintia limbei romane si dupa o desbatere infocata de 6 ore se invoi comitetulu, cá limb'a romana intra marginile comitatulu se se recunósce si intrebuñtiedie de limb'a oficiósa intocma cu cea magiara in tóte afacerile politice administrative si juridice de jos pana la comitele supremu si vice-versa; inse durere! ca acestu proiectu in siediñt'ia de astadi, au trebuitu se cada din cauza ca disera; ca e contrariu instructiunei comitiloru supremi. In privint'ia limbei romane a primitu comisiunea dara protocolulu siediñtiei comitatense alu Clusiu.

In fine s'a decisu a se face si tramite adresa atatu la Maiestatea Sa catu si la dieta Ungariei pentru recunósccrea uniunei Transilvaniei cu Ungari'a. — R.

Parastasu pentru episcopulu Ioane Lemeni si denumirea deregatorilor de comitatu.

Belgradu, in 8. Maiu n. 1861.

Eri tienú parintele protopopu Augustinu Popu parastasu pentru odichn'a sufletulu exepiscopulu Ioane Lemeni in biseric'a din Lipoveni, la care pe lunga altu publicu evlaviosu veni totu corpulu profesorescu dela scótele catoliciloru cu scolari si invetiacei sei cu totu, precum si mai multi orasieni de alte confesiuni, carii doria se auda si unu micu necrologu despre viétia si repausarea acelu episcopu; — o impregiurare, la carea parintele protopopu séu ca nu fú pregatitu séu cá se temú in aceste momente si impregiurari atatu de critice si amenintietorie a vorbi si a ne spune ceva din viétia episcopulu repausatu — acésta cu atata mai virtosu, ca celi mai multi atatu din clerulu, oatu si mai virtosu din mirulu romanescu, léga de persón'a repausatulu strinsu idea magiarismulu si a uniunei patriei nóstre cu Ungari'a, precum am legatu si creditu si eu pana in iérna tr. candu amu auditu, chíaru din gur'a episcopulu. „Ca cea mai mare nenorocire pentru patri'a nóstra — Ardealu — ar' fi uniunea aceleia cu Un-

gari'a; aceste lea disu episcopulu Lemeni cam pre la finitulu anulu trecutu candu esise in „Wanderer“ o corespondentia din Dobricinu, care dicea: „Ca romanii ardeleni astépta cu nerabdarea rein.órcerea episcopulu loru constitutionalu Ioane Lemeni in patria“, la care scire ce io duse si ceti reposatulu consiliariulu de curte B. Popu, surrisá bunulu si venerandulu episcopu cu durere — dicandu: „totu nebuni o fostu ei ungerii de candu iamu cunoscutu, si nebuni voru peri“; ei viséza se me reintorecu in Ardealu si nu sciu, ca eu nu amu esitu de 2 ani din aceste ziduri, si nu potu esi nici pana la trepte“; de aici apoi urma discursulu care aduse dechiaratiunea despre uniune de mai susu. —

Dar' dicandu încă ódata reposatulu sa'i fia tieréna usióra si po-menirea vecinica — se lasamu mortii se odichnéscá in pace si se vedemu ce facu vii, —

— In Nrii 32 si 33 ai acestei foi vediuramu ca conferentiele preliminarii din 25. si 26. ale l. trec. remasera fara nici unu resultatu; astadi inse citiramu sub Nrulu presid. 81 alu comitelui supremu doue decrete, mai catu lamentatiunile lui Eremia de lungi, príu care comitele Pogány Gyuri denumése pre unii individi de deregatori in comitatu provocandu'i, cá pre 10 dile ale lui Maiu se se presente la Aiudu cá se depuna juramentulu in adunarea de deregatori — Óre unde se ne duca aceste ne intielegeri . . Pentru ce nu vrea a observa Domnulu comite nici legile dinainte de 1848, care le adopta cancelari'a aulica cu schimbari afundu taietorie? nici instructiunea data pentru comitii supremi? Nu scimu; — ceea ce credemu e ce mi a observatu fórté pre scurtu si nimeritu amicu P. K, astadi: „Ca imperatulu pentru aceea lea datu la ungeri totu, pentru cá se nu le remana loru nimica.“ Cu alte cuvinte: pentru cá ne dandu ungerii celorlalte natiuni din celea ce au capetatu ei nimica, aceste se fie nevolite a'si stórcce cu puterea ceea ce au storsu ungerii cu maiestria ajutati de spiritulu tempulu si a 6-a putere mare in Europa „opiniunea publica.“ Se intielege de sene, ca atunci apoi loru nu le mai remane nimica.

Totu astadi tienura celi 40 de jurati ai orasiulu nostru o siediñtia, in care s'a determinatu cá se se reorganizeze magistratulu dupa legile din 1848, care determinatiune pre lunga totu „veto“ si protestulu juratulu Nicolau Berghénu se va si pune in lucrare deschidendu pre la capitani respectivi ai vecinatiloru liste de inscriere la votiare pentru nouii jurati ai orasiulu si deregatori ai magistratulu. —

Amu auditu din fontana secura, ca judele primariu din comitatu Turdei, anume Csipkes, fiindu in Lupsia pentru alegerea juratiloru si a judetiulu satescu, a invetiatu pre ómenise nu mai dea contributiune, se nu mai puna pre chartiele loru timbru, si pre finanti sei iea la fuga, candu voru mai veni in satu; lucru de care se inspaimantara bietii sateni, si s'au determinatu se céra in scrisu aceste „porunci“ dela D. jude. Urinare fórté naturale si logica instinctuala, sanatósá, demna cá se o urmeze toti romanii carii voru mai capetá astfelu de porunci. „Verba volant“ si mane poimane candu va veni o compania cá se stórcce darea si din pétra, nu voru folosi nici scriptele. — A. S.

TRANSILVANIA.

Брашовъ, 12. Маѣ. Че факъ ромънїи трансилванїи къ школеде лоръ? Сѣнтъ май бине де патрѣ лѣпї, де кѣндѣ мѣлѣмеа ааторѣ материалѣ де пѣлїкатѣ делѣтѣрѣ дїн колóпеле жрѣнаелорѣ май кѣ тотѣлѣ о рѣбрїкѣ, карѣа пѣпѣ ачї фїгѣра дѣтре чѣле май де фрѣпте, ндїкѣ рѣбрїка школеде лорѣ. Кѣ тóте ачѣстеа сѣ пѣ крóзѣ чїнева, кѣткѣ дóрѣ жрѣнаелорѣ лѣарѣ лїнци штірїле ашеа пѣмїте школастїче дїн цѣрѣ шї цїнѣтѣрї, чї ачелорѣаш пѣмай нѣ лї се афлѣ деокамдатѣ локѣ. Ачѣта пѣмай, кѣ дїн непорочїре о парте mare а ачелорѣ штірї естѣ кѣ тотѣлѣ непѣкѣте.

Школеде ромънештї дїн чѣеа че ажлѣсесерѣ а фї, аѣ шї дѣчѣпѣтѣ а пѣрде мї а скѣдѣ.

„Че май вестѣ пе ла Двóстрѣ жѣпѣне Захарїе?

— Аместекатѣ Домпїле, шї май бине шї май рѣѣ; скѣшпете дестѣлѣ шї амецóлѣ mare кѣ скїмбарѣа домпїлорѣ.

— Пѣс'аѣ дѣ скѣнїлѣ Домпїваострѣ шї вреснѣ домпѣ де ромънѣ? —

Пóте пе даскалѣлѣ пострѣ, кѣ де алїї май дѣпѣцацї п'а-вѣмѣ, кѣ де о шї фостѣ врепѣлѣ, да с'о дѣсѣ пе ла alte пѣрцї; еарѣ фїчорѣлѣ понїї дїн . . . , карѣ штіа лїмбї мѣлѣте шї цїнеа ла ворѣлѣ кѣ тоцї домпїї, о трекѣтѣ ла цѣрѣ де май мѣлї анї, кѣ домпїї немѣштї пѣ'лѣ преа ведеа кѣ окї влї.

— Шї адїкѣ Двóстрѣ пѣмай пе даскалѣлѣ дѣлѣ авецї омѣ май кѣртѣрарѣ? —

— Естѣ шї елѣ кѣм естѣ, дар' ведемѣ кѣ де школѣ пѣмай естѣ. Че гѣртѣлї іаѣ интратѣ дѣ канѣ нѣ штімѣ, дестѣлѣ кѣ пѣ

процне врхтореле дн прівинца лімба: Ка дн комъне, districte ші комітате лімба маіоритъці се фіъ офіціалъ, а челорѣладці пер-
місивъ; корреспондентеле днтре комітателе омонене дн лімба
лорѣ, ерѣ дн сѣсѣ кѣтрѣ тоте авторитѣдле пѣлъ ла гвѣрнѣ лім-
ба цѣрѣ. Асѣпра ачестей пропѣсѣцілні ворѣврѣ тоці ші камѣ кѣ
тоці сѣ копвоірѣ, ерѣ маі тѣлѣ ворѣврѣ: de e de липѣ ка ро-
маніі се'ші спечіфіче претенсілніе сѣѣ ва. Ла че D. Місічл зиче
кѣ де оре че енхчларѣ магіаріі, кѣмкѣ афарѣ де теріторіс тоте
ле імпарѣ кѣ челелалте націоналітѣді, атѣнчі нѣ маі авемѣ ліпсѣ
де спечіфікаре, атѣнчі тоте сѣнтѣ дн тѣпа нѣотрѣ хнде сѣнтѣмѣ
дн маіоритате, лімба нічі нѣ черѣ сѣ мі-о деа, dar' нічі кѣ при-
тѣскѣ дела німе се зикѣ, кѣ мі-о дѣ, ачѣста о амѣ дела патѣ-
рѣ, е дрептѣлѣ меѣ неінстрѣнабілѣ, ші дѣкѣ мі-лѣ атакѣ чінева
ме батѣ кѣ елѣ! D. Гождѣ: Астеа тоте сѣнтѣ фѣрѣмоѣе, днѣсѣ
прінчпівлѣ цѣнералѣ е фѣрте еластікѣ, ші челѣ кѣ потерѣа дн
тѣпѣлѣ дѣлѣ пѣте еопліка кѣмѣ дн плаче, че е фѣрте провабілѣ, кѣ
ла фѣртѣдереа пѣнеі арѣ реѣші дн десавантѣвлѣ постѣрѣ, ші а-
чѣста а доведіто ші кѣ есемпле, пѣнтрѣ ачѣеа елѣ е пѣнтрѣ спе-
ціфікаре ла темпѣлѣ сѣѣ. — Тотѣ ашіа сѣѣ декларатѣ ші челелалці
афарѣ де D. прот. Папѣ, кѣре ворѣі кам дн врѣторісѣлѣ кінѣ:
Еѣ сѣмѣ копвпсѣ кѣ фѣраціі магіаріі ші діета цѣрѣі ва імпліні тоте
претенсілніе нѣотрѣ, поі днѣсѣ се вѣгѣмѣ вѣне де сѣмѣ кѣмѣ
процедѣмѣ дн реалісаереа ачелора, се адеѣмѣ мѣжлѣчелѣ прін-
каре воімѣ а ле кѣштїга, се нѣ не арѣтѣмѣ червїкоші, ка нѣ
кѣтѣва се вѣтѣмѣмѣ пѣ фѣраціі магіаріі дела каріі ашгѣнтѣмѣ то-
тѣлѣ, де алѣтїмїтѣреа ші елѣ е де пѣрѣреа челорѣ лалці. Ла че
D. Гождѣ дн фѣкѣ обсервацізнеа, кѣ поі пѣпѣ кѣндѣ сѣнтѣмѣ пѣ
кале дрептѣ нѣ потѣмѣ вѣтѣма нічі пѣ хнѣ омѣ де оменіѣ, кѣндѣ
е ворѣба де інтерѣсѣлѣ омѣлѣ персоналѣ пѣте фї кѣтѣ де лѣіааѣ,
ачі інсе е ворѣба де інтерѣсѣле націлніі, ачі нѣ потѣмѣ кѣрѣці
ѣхѣ нїменѣі, ачі трѣвѣе оѣ се пѣрте фїѣште кѣре кѣ чеа маі
маре еперѣціѣ, кѣ фѣртѣеа дескїсѣ, ка хнѣ чїве ліберѣ консті-
ціоналѣ. Сѣѣ дїнѣтѣ днѣкѣ тѣлѣ ворѣврїі інтерѣсѣанте ші деспре
алте обїекте, деспре че днѣсѣ де алѣтѣдатѣ, — днтре алціі а до-
ведітѣ о марѣ еперѣціѣ ші зелѣ націоналѣ DD. Міхаі ші Владѣ.
Камѣ кѣтрѣ фїне, дѣпѣ че тоці ворѣсѣсѣрѣ, се скѣлѣ D. Бавеш ші
зиче, кѣ елѣ е де пѣрѣреа кѣ комітателе н'аѣ се трѣшїцѣ нїчі ре-
лацілніе дн сѣсѣ ші пѣпѣ ла міністерїѣ днтр'алѣ лімѣлѣ дѣкѣтѣ
дн чеа а комітатѣлѣ, ші ачѣста а аргѣментатѣ'о фѣрте фѣрѣмоѣѣ,
— днѣкѣтѣ мї-а рѣмасѣ дн меморїѣ днтр'алѣтеле а ворѣврїі кам
аша: Фѣраціі магіаріі зикѣ, кѣ еі тоте ле днтпартѣ кѣ націоналі-
тѣдіе афарѣ де теріторіѣ, е вїне! дѣкѣ о факѣ еі ачѣста, не-
сїмпїтїтѣ ворѣ аплїка вѣрѣваді, дн тоте націоналітѣдіе дн нѣмерѣ
кѣвінчѣоѣ дѣпѣ пропѣрѣцізне пѣ ла тоте дікастерїіле пѣпѣ ла мї-
ністерїѣ. Акѣм дѣкѣ трѣшїте комітатѣлѣ хнѣ прочѣсѣ п. е. ла
трївѣпалѣлѣ де апелацилне, хнѣ прочѣсѣ, кѣре тотѣ е лѣкратѣ рѣ-
шѣнѣште, пѣнтрѣ че се трѣшїтѣ рѣлацілнеа дн алѣ лімѣлѣ? кѣ
ачѣла кѣре ва адѣче жѣдѣкатѣ дн прочѣсѣ шїте лімба, ші де ре-
лацілне пѣмаі елѣ арѣ ліпсѣ, (ачѣста а маі доведітѣ-о ші кѣ е-
семпле дн праксе) еѣ дарѣ, зиче, озмѣ де пѣрѣреа, кѣ коміта-
тѣлѣ де жоѣлѣ пѣпѣ ла гвѣрнѣ се скїре дн лімба са офіціалѣ, кѣчі
прін ачѣста нїчідѣкѣтѣ нѣ е амерїцатѣ днтрецітатеа ші днѣде-
pendїнца цѣрѣі, цѣра е токѣта аша патріа теа ка ші а магіарѣ-
лѣі, ші лімба теа е токѣта аша дндрѣптѣцітѣ, ка ші а лѣі ші
пѣмаі дн корреспондентеле кѣ комітателе егерѣцѣне аѣ пѣчѣсїта-
те а се фолосї де алѣ лімѣлѣ, ші ачѣстѣ лімѣлѣ фїѣ лімба інді-
вїалїтѣдіі цѣрѣі, лімба магіарѣ? Кѣвінтеле Длѣі Бавеш тоці ле
аскѣларѣ кѣ чеа маі марѣ атенцілне ші ле апроварѣ, ші кѣндѣ
ва фї ла спечіфікареа претенсілнлорѣ, кѣрѣлѣ, кѣ ворѣ сѣрѣі де
баѣѣ. Акѣмѣ ера се компѣнѣ прінчпівлѣ цѣнералѣ че ар фї се
днтре дн адресѣ сѣѣ ресолѣцілне, кѣндѣ D. Міхаі зиче, ка сѣ се
атѣне ачѣста пѣпѣ поїмѣне — жої — кѣчі тѣне е кѣлоокѣтѣ,
кѣмкѣ ва ворѣі Деак дн прівинца адресѣі, ші ачі негрѣшїтѣ ва
атїпѣе ші націоналітѣдіе; се ашгѣнтѣмѣ дарѣ пѣпѣ воімѣ ведѣ
че воїеѣкѣ еі, ші авѣндѣ а тѣпѣлѣ кѣвѣптарѣа лѣі Деак маі вїне
воімѣ шї пѣпѣлѣ респектїѣлѣ а'лѣ модїфіка. Ачѣетѣ проїектѣ се
прїмі кѣ знанїмїтате ші с'а отѣрѣжтѣ, ка поїмѣне ла 11 оре фѣрѣ
сѣ се цїпѣ конферїнцѣ, кѣндѣ апої се ва децїде дн пѣпѣлѣ ачѣ-
ста. — Л. D. кѣпїтанѣ свѣрѣмѣ Сїц. Папѣ ші D. Пона пропѣсѣрѣ
ка конферїнцѣе ачѣстеа се фїѣ перманенте, ші пѣнтрѣ ачѣеа е
де ліпсѣ сѣ се констітѣеѣе. Се прїмі проїектѣлѣ ші Л. D. Гождѣ
фѣ рѣгатѣ, ка се прїмѣскѣ прѣсїдїлѣ. Ізѣот. Са се декларѣ, кѣ
прїмѣште кѣ вѣкѣрїѣ ачѣстѣ сарчїнѣ пѣкѣтѣ, ла елѣ прѣкѣм пѣпѣ
ачі аша ші де ачі 'нколо е хша зі ші нѣпѣте дескїсѣ, дѣкѣтѣва
оре кѣре арѣ трѣвїнцѣ ші меѣлѣлѣ понціі елѣ о гата сѣре сѣр-
віре. —

Се алѣоерѣ де нотарї DD. Бавешї ші Др. Асрѣліѣ Манїѣ.
Ла пропѣнѣреа Длѣі Бѣтеанѣ конферїнца тѣлѣцїмі Л. Дн. Гождѣ,

пѣнтрѣкѣ і' а конкїѣматѣ ші ле а датѣ окасїзне сѣ се кѣпѣокѣ ла
олаалѣ, ші а прїмітѣ пресїдїатѣлѣ асѣпрѣ'шї шї стрїгѣндѣ'ї хнѣ
„сѣ трїѣокѣ“, се днѣдѣпѣртарѣ кѣ ачѣеа, ка жої ла 11 оре еа-
рѣшї сѣ се коадѣне ла Дн. прѣмедїнѣте. Пѣсте тотѣ дн пѣпѣлѣ
де кѣпетенїѣ а домпїтѣ конкѣрдїа чеа маі фѣрѣмоѣѣ ші кѣрѣдѣмѣ,
кѣ ші дн діѣтѣ ворѣ цїнѣ зна тоці репрѣсѣнтанціі ромѣніі, ші нѣ
ва фї хнѣлѣ, кѣре се ва сѣпара дн чѣле че сѣ атїнѣ де націо-
налїтате.

Конферїнцѣ се ворѣ цїнѣ адеѣе ші дѣпѣ пѣтїнцѣ ме воїѣ
пѣсї а те дншїнѣа деспре тотѣ че воїѣ афла інтерѣсѣантѣ пѣн-
трѣ пѣлїкѣлѣ ромѣнѣ. —

„Pesti Napló“ ne mai aduce din sedința din 4 Maiu multamit'a, ce o
facu D. Gavriile Mihali dietei, pentruca acest'a pe temelul vorbei egali-
tate a onoratu serbatorea a 2. a pastiloru nōstre otarindu cu unanimitate
a nu se tienē sedința, asia: „Se deē marele Ddieu alu dreptatїї,
cā, pe candu in scurtu va veni inainte caus'a cea importanta a nationa-
litatiloru, se domneasca si atunci totu acēsta contielegere, care se ma-
nifesteasa acum, pentrucā toti fiii aceiasi patrie la olalta se o fericēscā
pe acēsta.“ — Cu tōte ca acestea cuvinte se primira cu comuna aplau-
dare, totusi la motiunea cont. Karoli Ede; „cā se se iēe la protocolu
dechiararea acēsta patriotica a Dlui Mihali“ au strigatu cu toti ceilalti:
„Nincs erre szükség,“ nu face lipsa de acēsta, fiindu ca si asia se va
afila ea in diuarіu. —

Fiindca ne e vorb'a de „Pesti Napló,“ apoi se mai afla in Nr. din
4. Maiu si restaurarea din Ajudu, in care se virescu cuvinte cu buna
sam'a false in gur'a D. Mitropolitu, ceea ce se dovedesce din contradi-
cerea, ce se vede in cele 14 ordine, in care se dice, ca romanii se ali-
pescu intocma cā si magiarii de legile din 48 si totusi ceru congrega-
tiune generala pe bas'a din 47. Totu asemenea de schimosite se facura
si alte repōrte de acestea; inse noi le vomu rectificā cu publicarea tes-
tului autenticu, care ne va veni. Dela D. canonicu Paffalvi ne si sosi cu-
ventarea, apoi o potemu coramisā si infruntā cu ori ce publicari n-
siōre. —

Ўнде се аѣ елѣптатѣ Кроаціі?

Дн тимпѣрїле ачѣстеа днѣвѣскѣ дн пѣрїі конферїсїлнлорѣ се
нѣ лѣсѣмѣ дн ведѣре нїчі пашїі челорѣлалте націлніі фѣкѣлїі пѣн-
трѣ гарантарѣа націоналітѣдіі лорѣ фаѣѣ кѣ магіарїі орї кѣ цѣр-
манїі. Е констататѣ, кѣ акѣмѣ кроаціі нїчі кѣ маі вреаѣ се шїте
де знїре некѣндїціонатѣ кѣ Ёнгарїа, чї еї се днѣвоїескѣ пѣмаі ла
знїзне персоналѣ шї пѣмаі аша, дѣкѣ лї се ворѣ гарантѣ дрѣпѣтѣ-
рїле історїче де націлне днтѣкѣма сѣверанѣ, ка шї Ёнгарїі. Фор-
тѣлѣреа ачѣсторѣ кѣндїцілніі о а конкѣрѣзѣтѣ діета кроато слаѣо-
нѣ ла 5 комїтете, днтре кѣре 3 аѣ шї прїмітѣ проїектѣлѣ бар.
Кѣсланѣ, вїче прѣмед. діетеі, кѣре е рекѣнѣштерѣа недѣендїнцїі
де статѣ шї націонале а Кроаціеі дн парѣеа Ёнгарїеі, ші пѣмаі
сѣнтѣ ачѣста кѣндїцілне се ворѣ лѣса дн пертрактареа знїзнеі, алѣ
проїектѣ а лѣі Зївковїчѣ днѣкѣ шї кѣндїціонѣзѣ аѣтопѣмїѣ дѣпїлїнѣ
полїтїко адмїнїстратїѣв шї жѣдїчалѣ, днѣсѣ сѣнтѣ ачѣеашї консті-
тѣдізне, леїсѣлацілне шї потѣстате свѣрѣмѣ ексѣкѣтїѣв кѣ магіарїі,
ресѣрѣвѣндѣ пѣнтрѣ кроаціі шї дрѣптѣ статѣтарѣ діеталѣ днтрѣ
тоте негѣцѣле, кѣре нѣ кадѣ сѣнтѣ леїсѣлацілнеа цѣнералѣ а дрѣп-
тѣрїлорѣ чївіле полїтїче комѣне тѣтѣрѣрѣ попѣрѣлорѣ корѣнеі Ён-
гарїеі; днѣсѣ ачѣстѣ проїектѣ а рѣмасѣ шї акѣм дн мїнорїтате,
прін врѣмаре трїремѣлѣлѣ кроато-слаѣонѣ далматїнѣ ва дѣвенї х-
нїтѣ кѣ Ёнгарїа пѣмаі сѣнтѣ ачѣлашѣ рѣѣе. Дѣпѣтѣдізнеа діетеі
ла днтпѣратѣлѣ оа прїмітѣ дн 8. Маїс дн аздіенцѣ фѣрте вїне шї
днтпѣратѣлѣ о днкрѣдїнцѣ, кѣ дорїнѣа лѣі некѣмѣвабїлѣ е знїреа
Далматїеі кѣ Кроаціа, днѣсѣ фїндѣкѣ атѣтѣ маіорїтатеа кѣтѣ шї
мїнорїтатеа діетеі далматїне (че днѣкѣ'шї аѣ дѣпѣтѣдізлїе дн-
трѣціі дн Вїена) се декларѣ, ка кѣсѣцілнеа знїреі еі се нѣ се децї-
дѣ, пѣпѣ кѣндѣ нѣ се ва дефїѣе пѣсѣзѣнеа де дрѣптѣ де статѣ а
Кроато Слаѣонїеі дн діета кроатѣ де акѣм; аша Маї. Са ле ре-
комѣндѣ ка кѣтѣ маі днгрѣвѣ се се іѣе дн пертрактаре ачѣстѣ
пѣсѣзѣне де дрѣптѣ де статѣ шї се іѣ ашгѣарѣлѣ сїре днтѣрїре
шї лї се кѣчѣде, ка шї гранїца шїлїтарѣ, ка парѣе днтрецітѣо а
рѣгатѣлѣ Кроаціеі, пѣнтрѣ деслѣгѣреа ачѣстѣі днтрѣвѣчѣпї, се фїѣ
репрѣсѣнтатѣ дн діета де акѣм пѣ васа леїѣе елѣкторале кроате
дн 1848. Токѣта о'аѣ трѣшїсѣ діетеі кроате, шї акѣтеле де аз-
дїкаре але рѣѣелѣі Фердїнандѣ V. шї архїдѣч. Франц Карїѣ деа-
дрѣптѣлѣ дн 7. Маїс, прін врѣмаре діета кроато-слаѣонѣ е рекѣ-
носѣтѣ акѣм де асѣменеа сѣверанѣ фаѣѣ кѣ Ёнгарїа. Кѣвінтеле
Маї. Самѣ кѣтрѣ дѣпѣтѣзѣнеа кроатїкѣ: „Інстїтѣцілнеа шїлїтарѣ де
гранїцѣ е о пѣчѣсїтате пѣнтрѣ статѣлѣ днтрѣгѣ шї пѣнтрѣ нїареа
місілне, че ва авѣ націлнеа кроато-слаѣонѣ а ресолѣ“ — (ад.
ла дескѣрѣкареа днтрѣвѣчѣнеі оріентале, зиче Остѣ шї Вѣстѣ.) —
сѣнт де марѣ днѣсѣмѣпѣтате. — Кроаціа дарѣ дѣвїне аѣтопѣмѣ. —
Че черѣ сѣрѣвіі ка гаранціі пѣнтрѣ націоналітате? (Ва врѣма.)